

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1913. február 9.

32. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Saeso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felolós szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Vészes fellegek...

Vészes fellegek tornyosultak ismét az európai politikai szemhatárra. Szét fognak e oszolni minden nagyobb baj és rázkódás nélkül, avagy nagy viharok, megrázkódások előidézői lesznek-e? Ma erre a pontos feleletet megadni még nem lehet. A helyzet rendkívül veszélyes és komoly, de azért még nincs minden remény elveszve. Egy esetleges európai háborúnak a következményei oly irtoztosak lennének, oly rettenetes pusztulás és kimondhatatlan nyomor járna a nyomában, hogy mégsem lehet elhinni, hogy az európai nagyhatalmak odáig engedjék fejlődni az eseményeket! Legyen tehát bármennyire is kifeszülve a türelem hurja, nem akarjuk és nem merjük hinni, hogy az el fog szakadni! Adja is a jó Isten, hogy ne azoknak legyen igazuk, akik azt mondogatták és mondogatják, hogy a tavaszra mégis csak itt lesz a világháború!

A helyzet rendkívül komoly. A törökök és az szövetséges balkáni államok között a háború újból kitört jöllehet a balkáni szövetségesek teljesen ki vannak már merülve s maguk örültek volna a legjobban, ha békét köthetnek, hisz óriási vér- és pénzáldozatokat voltak kénytelenek hozni s győzelmeknek nem tudják a hasznát venni, de követeléseikhez ragaszkodniok kell. A törökök viszont, bár irtoztos vereségeket szenvedtek és államuk ezer sebből vérzik, ameddig csak bírják, ragaszkodnak Drinápolyhoz, a

„A Tengerpart“ tárcája.

A TENGERPARTON.

Nagyon kedélyes az ilyen kis tengerparti fürdő, mint a La Palombina, ahol a plage kicsiny és mindössze harminc-negyven sátor áll rajta, vászonból és lécekből, amugy Isten nevében összetakolva. Egy hevesebb szélroham ha jön, szertöröpíti valamennyit.

Itt az emberek örült gyorsan egymáshoz ismerkesznek. A sátrak nagyon is közel állanak egymáshoz és a kíváncsiság nagy.

Délután félhárom. Az egész villa nyugszik a vakító napfényben. A madarak is délutáni sziesztájukat tartják és azt hiszem, igen kevesen vannak ebben az órában, akik ne aludnának.

De én nem alszom, mert gondolom, elég ha az ember este kilencetől másnap reggel hatig alszik egyhuzamban, fölbredés nélkül, ezzel már meg lehet élni.

Es fédháromkor soeur Benoitte jön és mondja, hogy itt a kis kocsi a Torrettéből. A kis kocsi az én külön alkalmatosságom, amivel lemegyek a tengerpartra. Nagyon előkelő dolog különben. Egy ócska bricska, fehér vászonzüggönyökkel, amik nagyon szépen hatnak a fehér országúton, különösen azért, mert a ló fején fehér vászonzüggöny van, igen kecses és kényelmes, amiből a

melyhez dicső történelmi emlékek fűzik őket és amely ugyszólván kulcsa a török fővárosnak, Konstantinápolynak. Mindkét fél álláspontja teljesen érthető, sőt természetes. A szövetségesek élvezni akarják győzelmeik gyümölcsét, a törökök meg ragaszkodnak birtokukhoz. Ha a háború továbbra is lokalizálva marad, úgy nincs veszély, de mindig az a féltő, hogy átesap máshová is, s hogy esetleg egyik vagy másik nagyhatalom kitalál lépni az eddigi semlegességéből, ami azután kiszámíthatatlan következményekkel járna. Komolyan aggasztó fellegek csak Pétervár felől tornyosulnak. Az orosz perfidia nem ismer határt a balkáni államok hódító kedvének nevelésében. Rug, kapál, toporzékol a muszka, hogy így-ugy, bemasiroz Arméniába, ha Törökország meg nem hajtja fejét a négy király előtt. De Németországnak három milliárdnyi gazdasági érdekelttsége van Kisázsiaiban és ez talán Oroszországnak elég lesz arra, hogy be ne váltsa fenyegetését. Oroszország mégis csak magára maradna egy ilyen akciójával és van-e ma hatalom Európában, amely fölmeri idézni egy világháború rémét? Nem merünk hinni a háborúban, de elszorul a szívünk, ha széleken táborozó száz és száz-ezer tartalékosra gondolunk és ha látjuk itthon a gazdasági pusztulás gyarapodó rémségeit.

A londoni békekonferencia tehát minden eredmény nélkül oszlott szét. Hiába tanácskoztak annyit december hó 6-ika óta! A török delegátusok tudvalevőleg Budapestet ajánlották a konferencia színhelyéül, de a

fülei kiállnak. A kis kocsi fején is fehér sapka van, végül én magam, egészen fehérben: azt hiszem, így együtt, kocsi, kocsi, ló, és utas nem mindennapi látványt nyujtanak az országúti népnek.

Valóban, az Anconába igyekvő kocsi, automobilok, szekerek, targoncások, mind vidáman és különös meglepedettséggel néznek ránk és az egész ut le a tengerig egyetlen mosoly.

Aztán bemegyek a sátorba és mikor kijövök, már ott dugdossák össze a fejüket a szomszéd sátorlakók, akik napok óta nem tudják, hogyan közelítsenek meg. Két aszszony, meztláb, pongyolában és nagy frizurával. Az egyik sovány, a másik kövér. És amelyik kövér, annak egy kis leánya van, egy eleven, bájos, vidám gyermek, aki egész délután nekem sikongat. Mindegy, a helyzet kitünő. A forró fövénybe lefekszem, háttal a napnak és szemben a tengerrel, magam elé teszem a könyvet, amit magammal hoztam s ami a görög szobrászatról szól és félszemmel a tengert figyelve, elkezdem olvasni a phigaliali oromzatról szóló fejezetet.

Ekkor felharsan az anyai hang, mint egy éles trombita:

— Zizina, ne menj a vízbe! Zizina!

Mialatt az író azon tünölködik: joggal lehet-e attikai befolyást föltételezni a phigaliali Apollo-templom szobrászművein. Zizina mégis csak a tengerbe megy és vizet merít a kis dézsájába, mert hogy várat akar

balkán-államok kedvezni akartak a hármastentente-nak, amelyben már ekkor Oroszország ragadta magához a vezető szerepet és azt hitték, hogy a londoni környezetben a legyőzött törököket hamar rászoríthatják megalázó béke feltételeik elfogadására. A kimult békekonferencia utolsó sóhajtsa abban a két bucsujegyzékben egyesült, amelyeket a szövetséges államok delegátusai Resid basa londoni török nagykövethoz és Grey angol külügyi államtitkárhoz intéztek. Ezel egyidejűleg Bulgária utasította főhadvezérét, hogy mondja fel Törökországnak a fegyverszünetet, a bolgár főhadvezér pedig proklamációt bocsátott ki a bolgár hadsereghez, amelyben tudtul adja a katonáknak, hogy ismét álljanak készen a harcra. Ilyen előzmények után dördültek meg újra az ágyuk.

Az ifju-török komité kiáltványt bocsátott ki, amelyben az összes törökök védelmére apellál. Ebben a következőket mondja: „Hat évszázad óta nem volt Törökország hasonló helyzetben. A veszélyben van. Kötelességünk elődeink örökségét, hitünket hazánkat és becsületünket a végsőkig megvédeni. Ha elmulasztjuk ezt a kötelességünket teljesíteni, utódaink és a történelem meg fognak átkozni bennünket. Véglegesen elhatároztuk, hogy Drinápolyra és a szigetekre vonatkozólag az ottomán szuverénitást fönntartjuk és az ellenség által megszállott többi területeken jogainkat és nemzeti érdekeinket megvédelmezzük. Felszólítunk minden ottomán embert, segítsen nekünk. Szívesen ragadunk meg minden felénk nyuj

építeni a füvényben és az építkezéshez viz kell, hiába.

— Zizina, vizes lesz a nadrágocská! Zizina, meg fogsz hülni! Rögtön gyere ki a vízből, Zizina!

Az ég egy nagy kék kagyló, ami a bel-sejével ráborul a tengerre.

A tenger egy nagy kék tükör, ami felmosolyog a kagylóra.

Es Zizina nadrágocskája csakugyan vizes lett és most előttem lehúzzák róla és ráadnak egy fürdőköpenyt, aminek csuklyája van és a derekán kell megkötni, ami a kicsiny gyermekből egyszerre egy törpe nőcskét csinál. De így is nagyon kedves.

Már benn vagyok a Peripterosban és olvasom a Metopákat és tele vagyok érdeklődéssel és a nap oly erővel süti a hátamat, hogy igazán nagyszerű, amikor Zizina anyja hirtelen megszólal a hátam mögött, elem kerülni nem mer.

— Signora, bocsásson meg, ha zavarom önt azzal, hogy folyton a gyermekre kiabálok, látom, ön olvasni akar.

— Oh, engem nem zavar! Kiabáljon csak egész nyugodtan. En azért olvasok.

— Tetszik tudni, az egyetlen gyermekem. A másik három meghalt, hát ezt nagyon féltem.

— Nagyon szép kis gyermek — mondom neki.

— Ugy-e, hogy nagyon szép — kap sietve a szón — mindenki mondja, hogy na-

tott kezét a haza megmentésére." Ebből lát-nivaló tehát, hogy a törökök a végsőkre van-nak elkészülve. Szegény törökök! Hazafias felbuzdulásuk aligha fog a kívánt eredménnyel járni! Enek a török kormánynak sincs több pénze, mint az előzőnek, amely kényszerűségből már beleegyezett Driná-poly átadásába, most is csak gyalázatos mind a hadi, mind a polgári közigazgatásuk. Mindez nem javul azzal, ha az előbbi rend embereit sorra elesapják és becsukják. Bizony a való viszonyoknak a vasszorítása épúgy éreztetni fogja majd kényszerítését a mostani kormánynyal, mint éreztette volt az ó-törökökkel, akik végre is nem árulástól engedtek, hanem belátásból. Hiába spekulálnak arra is, hogy a nagyhatalmak közé egyenlenséget ékeljenek! Ugyan azokoknál fogva, amelyeknél fogva ősz-szel elmaradt a világháború, alkalmasint el fog maradni most tavasszal is. Alkalmasint, mert bizonyosat csakugyat csakugyan nem lehet még mondani. A második csataldzsai ostrom körül nincs több ok a nagyhatalmak összeveszésére, mint volt az első körül. Gazdaságilag persze nagy esapás az egész világra a háború kiújulása, s nagy nyomorúság, hogy miután már egy fél éve úgy éltünk, most még tovább is úgy kelljen élnünk, mint az ostromlott várban!

A román—bolgár konfliktusban, amióta Románia megállapította a maga követeléseit, némi közeledés történt a megoldás felé. Románia közvéleményének egy része még kívánja Szilisztriát, de lehetséges, hogy a román kormány lemond a várossal, ha más téren kap kárpotlást. Románia garanciát kíván a kucoláh templomok és iskolák számára a Bulgária által meghódított török területeken. Bulgária hajlandó engedelményekre, ezek közt szerepel a határkiigazítás is, de a felajánlott terület kérdésében szinte áthidalhatatlanok még az el-lentétek.

Nagy és kényes kérdéseknek kell tehát meg előbb megoldódnok, mielőbb a vészes teuegek csakugyan elvonulhatnak.

— **A nagy bírósági reform.** Az új polgári pörrendtartást 1914. szeptember else-jén léptetik életbe, a polgári bíróságok gyö-keres átalakításával egyidejűleg. Azt lehet mondani, hogy a bíróságok létszámának kö-rülbelül a fele kieserélődik. Új fiatal erők

gyon szép. A doktor belenézett a szájaes-kájába, lehuzta a szemhéjait és azt mondta: el kell vinni a tengerpartra, a fővenybe, mert vérszegény. Zizina, ne menj az árnyék-ba! Tudod, hogy a doktor Bertelli azt mondja, hogy a napon légy mindig.

— És mért halt meg a másik három? — kérdeztem az anyát, aki most már leült elem a fővenyre, nagyon, nagyon felbáto-rodva.

— Ki tudja, kedves signora! Meningi-tist kaptak. Pedigmilyen szép és kedves gyermekek voltak azok is.

Meningitis...

Most a kiesike felé nézek, aki valóban kiült a napra és ott egy pálcikával lyukat váj a fővenybe.

— Kár volna ezért a kicsikéért, ha be-teg volna — gondoltam magamban.

— A doktor azt mondta, csak nagyon tápláljam és adjak neki mindent, amit ki-ván.

Zizina most lefekszik a földre és mind a két kezével, mint egy kis kutya, vájni kez-di a gödröt.

— Zizina! — szolt az anya. — Kelsz föl rögtön! Megfázik a hasaeskád! Mit fog szólni doktor Bertelli, hogy a földre fekszel?

Most a másik sátorból is kilép az urnó és látva, hogy mi már ott bizalmas kettes-ben vagyunk, közeledni akar, de nem mer, csak távolról mosolyog felénk bátortalanul. Zizina anyja nagyon szeretne még be-

jönnek a nyugdíjbavonuló régi birák helyébe, akik már az új gyors és nagyobb mozgékonyt igénylő peres eljárás szövevényeivel nem akarnak vesződni. Meg sem tanulják az új pörrendi dodoxet, amely az egész kötetes törvény mellett még egy vas-kos kötet miniszteri rendeletekkel fog kibő-vülni. Az új pörrend szerint a törvényszé-kek tanácsainak számát szaporítani kell és így jelentékeny számú előléptetésre van ki-látás. A szaporulat több, mint ezer főre rug. Ezek egy részét az ügyvédi kar tagjaiból fogják kiegészíteni és pedig a tanácsveze-tői, a magasabb állásokra óhajtanak megnyerni jelesebb ügyvédeket. Az ilyen ügy-vedek részére tudvalevőleg az új nyugdíj-törvény 15 évi szolgálatot beszámít az ügy-ve-di pályán eltöltött évekből. Az új pör-rendtartás életbeléptetésével kapcsolatos mi-niszteri rendeletek most készülnek az igaz-ságügyminisztériumban. Az új pörrendtar-tásnak megfelelőleg a régi törvényszéki épületek tanácsstermeit megfelelőleg át kell alakítani a mostani szóbeli főlebbezési ta-nácsok mintájára. Az utóbbi években épí-tett törvényszéki épületek tervezésénél már tekintettel voltak a készülő reformra.

Külkereskedelmi forgalmunk az 1912. évben.

—o—

A m. kir. központi statisztikai hivatal most tette közzé a magyar szent korona orszá-gainak 1912. évi december havi külkeres-ke-delmi forgalmáról szóló közleményét, mely egyuttal a teljes 1912. esztendő külkeres-ke-delmi forgalmáról is tartalmaz ideiglenes jellegű adatokat.

Mielőtt az adatokat ismertetnők, némi magyarázatát kell adnunk annak a jelenté-keny változásnak, amelyet a teljes 1912. esztendő forgalmáról most közölt ideiglenes adatok az ugyanazon esztendő január-no-ven-beri időszakának forgalmi eredményé-ről nemrég közölt adatokkal szemben mu-tatnak. A külkereskedelmi forgalmunkról legutóbb megjelent havi közlemény szerint ugyanis külkereskedelmünk mérlege az 1912. esztendő első tizenegy havában összesen 232.6 millió koronás, Ausztriával szemben

szélni a három elhalt gyermekéről, de látja, hogy lefelé nézek a könyvbe és csak ennyit kérdez:

— Nem fárasztja önt az a helyzet, ami-ben itt fekszik a földön?

Elnevetem magamat.

— Nem, nem fáraszt.

— No, én nem bírnám ki — mondja őszintén — hátan még inkább, mint így.

— Én inkább így, mint hátan — mon-dom neki és már előnti arcom a nevetés.

Ő is nevet, de nem tudja min.

„Szarvasoktól vont kocsin ime megjele-nik Apollo és vele Artemis, akit isteni fivé-rével együtt tiszteltek ebben a szentélyben“, olvasom a könyvben.

— Zizina, ne dugd a lábaeskádat a gö-dörbe, mert a föld hideg és megfázol

— Nem — gondolom magamban — Zi-zinától ma nem lehet olvasni.

És ledobom magamról a fürdőköpenye-get és bemegyek a tengerbe, ami által meg-menekülök szomszédnőmtől és Zizinától.

Megyek a tengerben, megyek a hullá-mok elébe, azok elfognak, visszadobnak, kergetnek. A nap ragyog a fejem fölött, a víz langyos és illatos. A kis pókok, ha rájuk lépek, nagyszerű gyorsasággal tűnnek el a fővenyben.

Minden nagyon szép és egy negyedóra mulva már megint a parton vagyok, vizesen és megint leülök a földre és a tüzes homok-kal, teleszórom a ruhám. A Zizina anyja

pedig 146.9 millió koronás behozatali többlet-tel zárult; ezzel szemben a ma megjelent közlemény szerint a teljes 1912. évi külke-reskedelmi forgalom összesen csak 207.5 millió koronás, Ausztriával való forgal-munk pedig csak 128.2 millió koronás beho-zatali többletet eredményezett. A behozatali többletnek ezt a csökkenését nem a decem-ber havi forgalom alakulása okozta, ha-nem az onnan származik, hogy míg a janu-ár-novemberi időszakban az értékadatok még azon egységértékek alapján számítottak ki, amelyeket az értékmegállapító bizottság az 1911. évre állapított meg, addig most a meg-jelent közlemény számára a bizottság több igen fontos kiviteli cikkünkre új egységérté-keket állapított meg. Az új egységértékek a kivitelünk alakulására nagy befolyással bíró áruknál a fogyasztási cukornál, a gabonane-müeknél (a buza kivételével), azután a vá-góókörnél, a lónál, a tojásnál stb. az 1912. évi áralakulásnak megfelelően magasabbak az előző éviéknél és így kivitelünk összérté-két megnagyobbították. Megjegyezzük azon-ban, hogy a most megjelent közleményben közzétett eredmények egyáltalán nem te-kinthetők véglegeseknek, mert az összes töb-bi áruk új értékelése még ez adatokat is mó-dosítani fogja.

Az 1912. évi külkereskedelmi ideiglenes főeredményeiről közzétett adatok szerint be-hozatalunk értéke az 1911. évi 2082.2 millió koronával szemben az 1912. évben 2132.5 millió koronát tett, az Ausztriából származó behozatal pedig az 1911. évi 1528.5 millió koronáról 1556.2 millió koronára emelkedett. Kivitelünk értéke az 1911. évi 1830.5 millió koronával szemben az 1912. évben 1925.0 millió koronát, az Ausztriába irányuló kivi-tel pedig az 1911. évi 1392.4 millió koroná-val szemben 1428.1 millió koronát tett. Áru-forgalmunk mérlege, mint említettük, az összes forgalomban 207.5, Ausztriával szem-ben 128.2 millió korona behozatali többlettel zárult.

Behozatalunkban — mint mindig — első helyen a textilipar gyártmányai álla-nak 495.6 millió koronával, amiből 470.3 millió korona illeti Ausztriát. Pamutszöve-tekéből behozatalunk egymagában 199.0 mil-lió koronát tett, gyapju szövetekből pedig 131.9 millió koronát. Konfekcionált árukból behozatalunk értéke 120.1 millió korona volt; ezen tarifaosztályban 18.9 millió koro-

megint odajön. Látom rajta, hogy most nem menekülhetek előle. Valami nagy el-szántság van az arcán.

— A signora Anconából jött?

— Nem.

— Itt lakik La Palombinában?

— Nem.

— Hát hol lakik?

— Fönn a zárdában, a kanonoknőnél.

— A signora tanítónő?

— Nem.

— Azt hittem, hogy a zárdában tanít.

— A phigaliai oromzatnak vége van mára — gondolom magamban és elhatáro-ram, hogy Zizina mamájának a kíváncsisá-gát bihetetlen fokig fogom fölszítani.

— A signora signora, vagy signorina?

— Signora — felelém én gonoszul.

— A férje is itt van?

— Ninc férjem.

— Tehát meghalt? Oh, poverina.

— Nem halt meg.

— Oh, tehát elváltak?

— Nem váltunk el.

— Hát?

A másik asszony is odajön és most már elszántan résztvesz a társalgásban.

— A signora valami tudományval fog-lalkozik — mondta röviden és kijelenté-szerűen.

— Eltalálta. Valami tudományval.

És konokul hallgatok. De a kedves assz-nyőket ez nem tartja vissza. Tovább fagya-

nával a női ruhák, 29.5 millió koronával a fehéreneműek, 19.9 millió koronával a kalapok és 34.1 millió koronával a férfiruhák szerepelnek. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr és bőrárúkból 118.1 millió korona (ebből 102.0 millió Ausztriából), vas- és vasárúkból 139.0 millió korona (ebből 116.2 millió Ausztriából), gépek- és készülékekből 100.5 millió korona (ebből 64.6 millió korona Ausztriából). Jelentékeny összeggel: 64.9 millió koronával szerepel még behozatalunk a szén s kivételesen nagy összeget: 38.5 millió koronát képvisel az importált kukorica értéke.

Legfontosabb kiviteli cikkek ezuttal is a gabonaneműek és a liszt. Az utóbbiból 1912. évi kivitelünk 260.8 millió koronát tett, amiből 244.3 millió korona értékű áru Ausztriába szállított. Buzakivitelünk értéke 108.0 millió korona volt, (1911-ben 115.4 millió korona), rozskivitelünk 61.5 millió korona, (1911-ben 62.2 millió korona), árpakivitelünk 55.2 millió korona (1911-ben 48.8 millió korona), zabkivitelünk 48.3 millió korona (1911-ben 37.8 millió korona), tengeri kivitelünk 37.8 millió korona (1911-ben 77.1 millió korona) értéket képviselt. Összes kivitelünk gabona-, liszt-, és hűvelyekből 627.0 millió koronát tett, 27.4 millióval maradván mögötte az 1911. évi kivitel értékének.

A vágó- és igásállatok kivitele az 1911. év eredményeihez képest emelkedett s az 1911. évi 231.8 millió koronával szemben 301.6 millió korona értéket képviselt. Az emelkedés a sertés-kivitelnél 35.1, az ökörkivitelnél 17.9, a tehénkivitelnél 13.1, a bikakivitelnél 5.4 millió koronát tett s csupán a ló kivitelnél mutatkozik 6.8 millió korona csökkenés.

Nyers cukorból való kivitelünk értéke jelentékenyen emelkedett: az 1911. évi 23.9 millió koronáról 67.9 millió koronára. Növekedett a fogyasztási cukor csoportja is; a homok és kristály cukoré 18.9 millió koronáról 31.2 millió koronára, az egyéb finomított cukoré 12.7 millió koronáról 14.8 millió koronára úgy, hogy az egész cukorkivitel 1912-ben a megelőző évi 57.7 millió koronával szemben 116.0 korona értéket képviselt.

A faneműek kivitele jelentéktelenül 83.9 millió koronáról 87.8 millió koronára emelkedett s legtöbbet (55.3 millió koronát) a fűrészelt és bárdolt műfáért kaptunk (1911-ben 56.2 millió koronát). Emelkedést látunk az 1911. évhez képest a borkivitelben, mely az 1911. évi 56.7 millió koronával szemben, mely az 1911. évi 56.7 millió koronával értéket képviselt.

Különösen a Zizina anyja, aki most már teljesen meggyógyult a gyermekéről, a ki ezalatt e gödröt szerencsésen telehordta vízzel és most ebbe a vízbe beleült.

— Önök olyan különös ruhája van. Láttam, amikor jött. Talán valamiféle apáca?

Ez a szó tetszett nekem: „una sorte di religiosa“ és azt mondtam: igen, valamiféle apáca vagyok.

— Talán szintén kanonoknő, aki a világon jár?

Az ötlet nem volt rossz. Azt mondtam: — Igen, tiszteletbeli kanonoknő vagyok. Una canonichezza onoraria.

Megborzadtak a tisztelettől.

— Mindjárt gondoltam — mondta a másik, a gyermektelen és szánakozva nézett rám.

Egy kicsit meg voltak nyugtatva és magamra hagytak s én ezt az időt arra használtam fel, hogy újra bementem a tengerbe, lemostam magamról a homokot és átöltöztem egy fehér vászonköpönyegbe és újra kiültem a napra azzal a kis darab vajaskenyérral, amit soeur Benoite adott uzsonnára.

Ök is lakomához láttak. Különösen Zizina volt nagyon éhes.

Egy felfordított székre ültették és elébe tettek holmi füstölt húst, kenyeret és egy fiasco vörös bort.

En borzadva néztem és szóltam:

— Miért ad a gyermeknek bort uzsonnára?

Az adótörvények revíziója.

A pénzügyminiszteriumban az új adótörvényeket végleg eltemették, mostani formájukban ezek a törvények többé nem fognak föltámadni.

A pénzügyminiszterium illetékes ügyosztályában, ahol az adótörvények kérdésével foglalkoznak, már a legközelebbi napokban egészen titokban és bizalmasan olyan részortéserek fognak történni, amelyeknek igen súlyos elvi jelentősége van az adóreform alapjait illetőleg. Azok a férfiak állanak az adóreform további előkészítésének munkájában, akiknek az adótörvények dolgában egészen más felfogásaik vannak, mint aminők a visszavont adótörvényekben megnyilatkoznak. Ilyenformán, amire újra aktuális lesz az adótörvények kérdése, ami a jövő esztendő januárjában fog bekövetkezni, már nem lesz szükség arra, hogy egy újabb adórevízió érdekében induljon meg ugyanaz az erőteljes csatározás, amely az egész ország polgári társadalmát az idén oly rövid idő alatt lázba hozta, az adótörvények támadói nyitott ajtókon fognak dörmölni, mert arra készen lesz az adótörvény, amelynek reformjáról ma csak annyit jelenthetünk, hogy a mostani adótörvénytől több lényeges pontban el fog térni.

A pénzügyminiszteriumban immár befejezett elvi elhatározás mellett már most is az üres levegőt szeldek azok a kardesapások, amelyekkel az adótörvények ellen való agitáció vagdalkozik. Az a bejelentés tehát, amit Khuen-Héderváry Károly belvárosi választói előtt tett, amelylyel közölte, hogy az adótörvények életbeléptetése nem fog megtörténni, sokkal komolyabb és jelentősebb volt annál a látszatnál, amit keltett, hogy csupán haladékot fognak szenvedni az új adótörvények, amikor ez a nyilatkozat megtörtént, már el volt döntve az adótörvények sorsa és akkor már tudták a pénzügyminiszteriumban, hogy az adótörvényeket végleg eltemették és azok mostani formájukban többet nem fognak visszatérni.

A részletek dolgában nem vagyunk in-

— Hát mit adjak neki, kedves signora? — Hát tejet, vajaskenyeret. Minden mást, csak nem bort.

— Azt hiszi, hogy árt ez a gyermeknek? — Jót nem is tesz neki. A bor nem táplál.

— A doktor mondta.

— Ah, vagy úgy! Akkor bocsánat.

De most már nyugtalanította őt a dolgot és odajött hozzám.

— Azt hiszi, signora? Lehet, hogy ön jobban tudja... Ön nem ivott bort gyermekkorában.

— De nem ám!

— Hát mivel táplálták, benedica, hogy ilyen jós erős?

— Mindenféleképpen. De vérszegény gyermeknek sok tojást, tejet, zöldséget kell adni. Nem bort.

— Hallod, Zizina, a signora azt mondja, hogy ne igyál bort, mert ez nem táplál. Add ide a fiascót, Zizina.

És rohan a gyermekhez és elveszi előle a fiascót.

A gyermek egy percig meglepetve néz, mintha nem értené a dolgot. A következő pillanatban azonban ért mindent és irtózatossan elkezd ordítani.

— Zizina, nem szégyenled magad? A signora csak a javadat akarja. Mit gondolsz, ő mindent tud. Ő mondja, hogy nem szabad neked bort inni.

A gyermek könyei omlanak. Odamegyek hozzá.

— Zizina, ne igyál bort. Látnod, a bor

formálva, hangsúlyozzuk azonban, hogy minden kétségen felül áll értesülésünk hitelessége, amelyet az elkövetkezendő események igazolni fognak. A kormány kezdetől fogva hangoztatta, hogy az új adótörvény nem az ő alkotása, és akkor, amikor éppen presztízisének védelme érdekében a kimondott szóhoz ragaszkodott, azt nem annyira az adótörvények érdekében, mint inkább olyan egyéni befolyások alapján tette, amely befolyások hosszú idő óta valószínűleg ránehezettek a kormányzatra. Most, amikor az adótörvények dolgában már nem kell a pártpresztízist védeni, mert a fejlemények oda vezettek, hogy éppen a pártpresztízist veszítette volna az ellenzést keltő adótörvényekhez való makacs ragaszkodás által, minden oka megvan a kormánynak arra, hogy a pénzügyi kormányzatban legalább olyan munkáért vállalja a nyilvánosság kritikáját, amely az ő alkotása, amelyhez azért lesz oka ragaszkodni, mert benne az ő intenciói jutnak kifejezésre. Ezért temették el az adótörvényeket és ezért nem fognak azok mostani formájukban feltámadni.

Ujdonságok. Tájékoztató.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 9 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevarde-on.)

— Klotild főhercegnő diszkertje Villa Giuseppe (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a enséges család távollétében hétköznapokon reggeltől jstig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

A Danubius-hajógyár telepe csak a haditengerészeti akadémia parancsnokságának speciális engedélyével tekinthető meg.

— A rizshántológár, a papirgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Inaustria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyet.

nem ilyen kis gyermeknek való. Ígyál te csak tejeckét.

— Tejeckét? — zokog Zizina. — Mama, azt mondja, hogy tejeckét!

Jó kis gyermek ez! Leülök mellé a homokba és beszélök neki.

— Bizony tejeckét! Attól olyan szép piros lesz az arcoeskád, mint egy kis rózsza.

A gyermek erre elmosolyodik. Tetszik neki a hasonlat.

— Mama, hozzáál tejeckét.

És a szegény asszonynak most rohanni kell a stabilimentóba tejeckét és addig Zizinát rám bizza, hogy vigyázzak rá, bele ne engedjem menni a tengerbe. Nem is akar menni Zizina. Beszélget velem, egy négy és fél esztendő gyermek komolyságával és folyton azt mondja:

— Saro come una piccola rosa.

— És néz a stabilimento felé, hozzáál-e már számára a tejet?

Aztán, hogy hozzáál: Zizina megiszszá. Én visszamegyek a sátram elé és meg vagyok elégedve a dolgokkal és örülök, hogy nem látom a csópp gyermek előtt a vörösboros fiascót.

— Így ni — gondolom magamban — ahol az ember van és akárhol van, az a fő, hogy változtasson valamit az állapotokon. Különben semmit sem ér az élet.

Elhatároztam, hogy mihelyt hazaérek, révérande mérenek, a főnöknőnek elmesélem a dolgot, mert sehol a világon oly édesen nevetni gyermekségen nem tudnak, mint egy zárdában.

DUTYIBA

került egy városi tisztviselő, aki megfélemedezett magáról és állását bünsz üzemekre használta fel. Ezeket harácsolts össze meg nem engedett, törvénybe ütköző módon, mignem elveszítette a vakmerő játszmát és most oda a hivatal, a becsület, minden. Az eszeveszett vagyongyűjtés eredménye: börtön és megsemmisülés.

Ime, a ballépés mindenkori eredménye — szemléltető formában, szomorú élőképekben felvonultatva. Döbbenetes a perspektíva, amely a gondolkodó ember lelki szemei előtt ilyen esetek alkalmával megnyílik. Hogy hány Blazevich-féle alak szorong most és várja reszkető inakkal, fogvacogva a haragos hullámok elnyugvását, azt csak azok sejtik, akik tudják, hogy a pénzforrásnak milyen rejtett utjai-módjai vannak. Elképzelhetetlen, hogy mennyien járnak közöttünk, akik a Blazevich-eset kapcsán félve gondolnak a példaszóra: ma nekem, holnap neked.

Mert ebben a ferdén összetákolt társadalomban mindenki többnek akar látszani, mint amennyi. Kevés azoknak a száma, akik csak éppen addig takaróznak, mint a meddig a takaró ér. A társasággal együtt kell tartani, ami pedig súlyos pénzekbe kerül. És ezt a pénzt előkerítik az emberek, ha mindjárt a börtön és kétségbeesés is jár — ennek nyomában.

Szomorú állapotok ezek. Szomorú és beteges. Nagy erupciónak kell jönnie, hogy a normális viszonyok helyre álljanak és Blazevich-fél esetek teljesen megszűnjenek. (k. p.)

—o—

— **Személyi hir.** Bethlen Oszkár dr., a kiváló újságíró ma reggel Fiuméba érkezett és délután átment Abbáziába.

— **Bankett.** A dohánygyári tisztviselők abból az alkalomból, hogy mindnyájukat előléptették, tegnap este bankettet rendeztek.

— **Casals Pablo hangversenye.** Casals Pablo a világhírű hegedűművész pénteken, február 14-én fél kilenkor hangversenyt rendez a városi színházban. Zongorán az ismert jeles zongoraművész, Dienzl Oszkár fogja kísérni.

És mentem, hogy felöltözzem, mert a nap már kanyatlóban volt és hűvös szellő suhant a partokra.

Megyek és veszemre kiun hagyom a könyvemet a kis asztalkán, a mire letettem. Már most mi történik? A hogy öltözöm, látom, hogy egy óvatos árnyék odasuhan az asztalhoz és kíváncsian felnyitja a könyvet hogy lássa, mi van benne. És a sátor egy hasadéknál át nézem és látom, hogy a derék hölgy az illusztrált könyvet éppen azon az oldalon csapja fel, ahol abban Lysipposz gyönyörű Mercuriusa van, persze isteni meztelenségben.

Azt hittem, a derék olasz asszonyom menten kővé válik ijedtében.

Fölveszi a könyvet és leirhatatlan arckifejezéssel mutatja oda a meztelen Hermet a másik asszonynak, a ki erre egy kis ésodálkozó, és csufondáros nevetést hallat.

No képelem, hogy ettől most már végleg meg vannak zavarodva.

És hogy milyen fogalmaik lesznek ezentúl a tiszteletbeli kanonokokról, arra nem is merek gondolni.

A hogy elköszönök tőlük, az arcukról látom, hogy a világ legnagyobb rejtélyének tartanak s hogy megviek lefelé a parton, a hátamon érzem a pillantásukat.

Megyek föl a réteknél, a hol az aratást befejezték. Megyek az édes komlóállatban, a vadvirágos ösvényeken, fölfelé a halomnak, a mit méltán neveztek el Széphalomnak. Megyek a nagy kastély felé, a mi nekem egy pár hónapra gyönyörű és békés ott hont adott.

Egy pár hónapra és aztán megint tovább kell menni.

A míg csak az élet tart, mindig tovább kell menni...

Erdős Renée.

— **A kivitei akadémia külföldi tanulmány utja.** A kereskedelmi- és kultuszminiszterek nagyobb összeget adományoztak a fiumei kivitei akadémia azzal az utasítással, hogy az összegből az összes hallgatókat tanulmányutra vigyék. A diákok négy tanár vezetése mellett a husvét szünetében meg fogják látogatni Velencét, Milánót, Génoát és Triesztet. Afőiskola igazgatósága a tanulmányutról értesítette a hasonló olasz iskolák vezetőseiket, továbbá a kereskedelmi testületeket, akik vállalták a kiránduló társaság kalauzolását. A kivitei akadémia tanárai a kereskedelmi körök előtt minden városban olasz nyelvű felolvasást fognak tartani Magyarország közgazdasági viszonyairól és kereskedelméről.

— **A torpedógyári krímicsau ügyében** ma sincs semmi változás. A munkások még mindig nem jelentkeztek, hogy tárgyaljanak az igazgatósággal.

— **Zanella diszkvalifikálása.** Lapunk január 14-iki számában megírtuk, hogy Zanella Rikárdnak a Casino Patrotico 90 tagja ellen közzétett becsületsértő hírlapi támadásai ügyében katonai becsületügyi eljárás indult meg a Casino hét tartalékos tisztje ellen, mivel ezek elmulasztották Zanellát provokálni. Az eljárás Zanellára nézve kedvezőtlenül végződött, amennyiben a 46 tagú tiszti gyűlés helyeslőleg vette tudomásul a tartalékos tiszteknek Zanella ellen követett eljárását. Leközöltük szó szerinti német szövegben a határozat indokolását is, a mely azt mondja, hogy a becsületsértő iratok terjesztői nem tarthatnak igényt lovagias elégtételre. Zanella, aki maga se tudott erről a bizalmas természetű határozatról, erre levélben felvilágosításért fordult Salis gróf vezérőrnagyhoz, a helybeli helyőrség parancsnokához, akitől nemrég a következő írásbeli választ kapta:

Fiume, am. 25 Jaenner 1913.

Auf Ihren Brief vom 14 Jaenner 1913 mache ich Euer Hochwolgeboren die Mitteilung, das Ihre persönliche Korrektheit nie den Gegenstand einer Beratung und Beschlussfassung seitens des Ehrenrates oder Offiziersversammlung des Otocaner Infanterieregimentes Graf Jellacic Nr 79 oder der Fiumaner Garnison gebildet hat.

Johan Graf Salis.

Gm. j. m. p.

Militärstationskommandant

von Fiume.

(Magyarul:

Fiume, 1913. január 25-én.

F. é. január 14-én kelt levelére közlöm, hogy az Ön személyes korrektsége sohasem képezte a 79-ik gyalogezred vagy a fiumei helyőrség tiszti gyűlése illetve becsületbíró-sága tanácskozásának, avagy határozathozatának tárgyát.)

A „Voce“ Salis gróf levelét nagy garral közli le tegnapi számában és hosszú cikket szentel „A Tengerpart“-nak, amely — szerinte — ime másnak a tükörfényes becsületében gázol. Mi természetesen rögtön tisztában voltunk azzal, hogy Salis gróf levele csak játék a szavakkal, mivel polgári egyén becsülete nem is képezheti katonai becsületbíró-ság határozatainak tárgyát és az eljárás nem Zanella ellen, hanem a tartalékos tisztiek ellen folyt. De nem válaszoltunk még tegnapi számunkban, mivel előbb még aktaszzerűen akartuk megszerezni a föltétlenül megbízható uriemberektől hozánk jutott információkat. Most már ezzel is szolgálhatunk:

A tartalékos tisztekkel írásban közölt határozat a Res. 231—17. aktaszámot viseli

és Luxardo ezredes aláírásával van ellátva. Az akta legfontosabb szavait itt idézzük: ...das laut Beschluss der Offiziersversammlung vom 18. Maerz. l. J. Ihr Vorgehen in der Zanella—Affaire als genügend gerechtfertigt betrachtet wird und die An gelegenheit hiemit abgetan ist.

(Magyarul: ... hogy a folyó évi (tehát 1912.) március 18-iki tisztgyűlés határozata alapján az Ön eljárása a Zanella-ügyben teljesen jogosnak tekintetik, amivel az ügy be van fejezve.)

Ime ez a válaszuk a „Voce“ tegnapi és mai cikkeire.

— **A Gödöllő helyzete.** Egy San Nicolo szigetről érkezett utas elbeszélése szerint a Sebenico mellett zátonyra jutott Gödöllő gőzös helyzete rendkívül veszedelmes. Az illetőnek alkalma volt végignézni a mentési munkálatokat. Elmondotta, hogy három mentőhajó erőlködött hasztalan a Gödöllő levontatásán. A kötelek mindegyik kísérletnél elszakadtak, anélkül hogy a hajót egy arasznyival sikerült volna elmozdítani a sziklák közül, amelyekbe szilárdan beakadt. A hajó bordája egyébként — az elbeszélő utas állítása szerint — több méternyi hosszban beszakadt s a zátony sziklái behatoltak a hajótestbe.

Újabb jelentés szerint a Gödöllő gőzös még mindig zátonyon van. Mint az Ungaro-Croata igazgatóságához ma érkezett jelentés mondja, a vizállás oly alacsony, hogy a levontatással várni kell. A hajó előrése 30 méternyre van a sziklán, a hátsó rész pedig víz alatt áll.

— **A tömegsztrájk.** Hirschl Gyulának A Tengerpartban közölt az a nyilatkozata, hogy a tömegsztrájk ideje alatt 2 munkásgyermeknek hajlandó ellátást adni, élénk visszhangot keltett. A felhívás óta újabb 36 család jelentette a szociáldemokratapárt vezetőségének, hogy a sztrájk idejére szívesen magukhoz vesznek 1—2 proletárgyermeket.

— **Rippl-Rónai József Párisban.** A Fiumében is jól ismert mester külföldi utra készül. Hónapokat töltvén kaposvári kastélyában, felment a fővárosba s jelentékeny részét kivéven a Művészház kiállításának elrendezéséből, kimegy Párisba. A mester ezuttal hosszabb időt tölt a művészetek fővárosában s mint értesülünk odakint dolgozni szándékozik. Bizonyos, hogy Rippl-Rónai párisi utja termékeny lesz, hiszen tudnivaló, hogy a mester ott él legszívesebben és ott dolgozik gyönyörrel. Ott, Párisban, ahova magyar lelkét ezer emlék köti, ahonnan világszerte ismertté tette a nevét. Rippl-Rónai családostul kimegy Párisba s csak a nyáron tér haza. Vele megy több magyar művész is.

— **Öngyilkossági kísérlet.** A via Istriából tegnap este a kórházba szállítottak egy fiatal leányt, aki anyja szidalmi miatt két szublimát pasztillával meg akarta magát mérgezni. A kórházban kimosták a gyomrát s így túltették minden veszélyen.

— **Megszökött és elfogott rab.** A boglári fegyházból nemrég megszökött egy Cuntus Rezső nevű rab, akit megkeresés folytán a fiumei rendőrség is keresett. Tegnap Szantalesa detektív letartóztatta a szökésű rabot, akit visszaszállítanak Boglári-nóba.

— **Csalás hamisított takarékkönyveccel.** Néhány nappal ezelőtt egy Pausich nevű asszony takarékkönyvecskét váltott s azzal öt koronát tett a postatakarékba. A rákövetkező napon ismét takarékkönyvecskét kért s ezzel 10 koronát tett takarékköny-

Otthon mindkét könyveskét meghamisította. Az 5-ös számból 5053-mat csinált, a 10-esből 10.000-et. Azután elment két ismerőshöz s garanciaképpen átadva a két 600 korona kölcsönt vett tőlük, amelynek két napon belül való visszafizetésére kötelezte magát. Az asszony azonban négy nap elmúltával sem jelentkezett, mire a két kereskedő érdeklődött a postánál, ahol kiderült a hamisítás és csalás. A csaló asszonyt a két kereskedő feljelentésére a rendőrség letartóztatta s a törvényszék fogházába kísérte.

— **Térzene.** A városi zenekar holnap, vasárnap délben hangversenyt ad a Dante-téren, a következő műsorról:

1. Ruprecht — Induló.
2. Gounod — A „Rómeo és Julia“ opera ábrándja.
3. Massenet — Reminiscenziák a „Werther“ operából.
4. Tosti — „Penso“ románc.
5. Dostal — „Zita“ keringő.

— **Uj mozgósínház a Corzón.** A közeli napokban új mozisínház nyílik meg Fiumében a Corson. A mozisínház a 42. számú újonnan épült ház földszintjét és félemeletét foglalja magában és berendezése minden várakozást felülmul. Az építkezésnél a bécsi rendőri óvintézkedéseket jutatták érvényre, ami a személyi biztonság szempontjából megnyugtató. Világítása is olyan elemesen van megoldva, hogy a hirtelen kivilágításnál a szemet egyáltalán nem bántja. Az első és második helyre, majd a páholyokba külön-külön bejárat van, ezek előtt az elegáns várószoba szolgálja a közönség kényelmét. A várószobából szabad kilátás nyílik a Corzóra. Pompás ventilátorok és központi fűtés fogják a levegőt állandóan kellemessé tenni. Vetítő gépe a legújabb modellel, amely teljesen tiszta és rezgésmentes képet ad. A vállalat igazgatósága minden nagyobb filmgyárral összeköttetésbe lépett és a képek bemutatójának elsőbbségét már is biztosította. A közönség kényelmére minden nyelven beszélő szolgálak lesznek, akik elegáns uniformissal csak emelni fogják a színház értékét. A vállalatot Eisler Miksa igazgatja, aki e téren elismert szakteknit. Kétségtelen, hogy a Corso-mozi kedvenc helye lesz a fiumeieknek, mert ilyen nagyszabású szórakozóhely hiányát mindenki éri.

— **A kikötőből.** Febr. 8. Érkezett: Antonios görög gőzös Velencéből, 50 zsák mandolával, 140 hordó olajjal, 20 hordó borral, 261 kosár zöldséggel és 200 üres hordóval; Ida osztrák gőzös Triesztből, 3065 darab dongával.

Indult: Balaton magyar gőzös Bordeauxba, 970 tonna fával, 150 tonna cukorral és 70 tonna babbal; Mercur osztrák gőzös Konstantinápolyba, 540 tonna cukorral, 50 tonna rizsszel és 70 láda üvegáruval; Szed magyar gőzös Cardiffba, üresen; Elvira Antonietta osztrák gőzös Triesztbe, üresen.

— **Esküdtszéki tárgyalás egy merénylő munkás ügyében.** Október 15-én délelőtt fél tizenkettőkor a Dante-téren Hrabez Antal 24 éves kikötőmunkás revolverrel négyszer rálőtt Kohacsek Károly nevű munkástársára, akit azonban szerencsés véletlenből egyik golyó sem talált. Az ügyészség előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés kísérlet büntetése miatt emelt vádat Hrabez ellen, aki felett ma ítélték az esküdtszék. A tárgyalás elnöke Lucich Kelemen táblabíró.

A vádlott, Hrabez Arthur részletesen előadta, hogy közötte és Kohacsek között régi surlódások voltak. Mintegy negyedfél

évvel ezelőtt egy leány miatt vesztek össze s azóta állandóan ellenségek voltak. A merénylet előtt két nappal október 13-án Hrabez egy Bortolo nevű barátjával a Curatolo buffet-ben ivott. Kohacsek az asztalukhoz jött és provokáló módon viselkedett, a miért verekedés keletkezett közöttük. A helyiségben levő többi munkások szétválasztották a verekedőket. Másnap Kohacsek azt mondta Bortolonak, hogy Hrabez megöli; sőt megbizta azzal, hogy ugyanezt mondja meg Hrabeznek.

Október 5-én reggel találkoztak a Dante téren. Hrabez észrevette, hogy Kohacsek a zsebébe nyult, amiből azt következtette, hogy revolvert akar elővenni. Minthogy előző nap Kohacsek megöléssel fenyegette, biztosra vette, hogy szándékát meg akarja valósítani, tehát ő is elővette revolverét, melyet ez alkalommal először vett magához és rálőtt Kohacsekre. Nem akarta megölni, hanem csak megijeszteni.

Kohacsek előadta, hogy Hrabez mindig fenyegetően viselkedett vele szemben. Amikor a zemlített estén Curatolonál volt, Hrabezcel egy asztalnál ülő Bortolo azt a megjegyzést tette Kohacsekre, hogy a kabátja teljesen olyan, mint az, amelyet tőle elloptak. Kohacsek bort rendelt s ivás közben a borból néhány csepp Bortolo kabátjára ömlött. Ezt Bortolo sértésnek vette, mire veszekedés keletkezett közöttük. Hrabez hirtelen fejbevágta Kohacseket, aki vérezni kezdett s a kezében levő poharat Hrabez felé dobta, majd futásnak eredt a Dante-tér felé, Hrabez pedig nyitott késsel követte a Dante-térig. Két nappal azután Hrabez a Dante-téren feléje jött és reálőtt. Az első lövés után Kohacsek futásnak eredt, Hrabez pedig még háromszor utána lött.

Kohacsek beismeri, hogy megfenyegette Hrabez s azt mondta Bortolonak, hogy revolverrel megöli ellenfelét.

Mandekics Jakab közrendőr, aki a Dante-téren szolgálatot teljesített hallotta a lövéseket s látta Kohacseket futni. Tüszent azután észrevette Hrabez, aki mintegy 20—25 lépésnyire távolságból Kohacsek után lött. Megállította Hrabez, aki átadta a revolvert s követte őt a rendőrségre. Caricchio József rendőr azt látta, hogy Hrabez öt lépésnyi távolságról lött Kohacsekre. Juricich Márk, Pastoreich Miklós, Samersnig Iginio és Bonivento Nordio tanuk mind úgy vallanak, hogy Bortolo a kabátra vonatkozó megjegyzést tényleg megtette Kohacsekre s ebből keletkezett a verekedés. Bortolo tanu írásbeli tanuvallomásában tagadja, hogy a kabátra vonatkozólag megjegyzést tett volna. A verekedés abból keletkezett, hogy Kohacsek bort öntött reá. Hrabez anyjának jelentéktelen vallomása után az elnök megállapítja, hogy a vádlott egy izben hatóság elleni erőszak, két izben pedig lopás miatt volt büntetve.

Lucich Vasco alügyész vádbeszéde és Rudan Dino védő beszéde után az elnök feltette a kérdéseket.

Kévéssel délután két óra előtt az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet, amelynek alapján a vádlottat a háromhónapi vizsgálati fogság beszámításával egy évi börtönre ítélték. Ügyész, védő és vádlott felebeztek.

— **Megőrült matróz.** Kinós jelentet játszódtott le tegnap délután 5 óraker Triesztben a főtéren, a Specchi kávéház félreeső helyén teljesen levetkőzött, aztán Adámkosztümben kirohant a térre, ott felmászott a kut szoborcsoportozatának a tetejére és szavalni kezdett. Elmondotta, hogy ő Isten küldöttje és nem fél senkitől. A sétáló közönség körében persze óriási riadalom

keletkezett, a hölgyek sikongatva futottak el, majd néhány férfi az elmeháborodott után mászott és nagynehezen lehozták a szobor tetejéről. Bevitték a kórházba.

x **A budapesti lóvásárok napjainak** jegyzéke, mely mai hirdetéseink között megtalálható, bizonyára sokak érdeklődését fogja felkelteni.

— **Püspöki pásztorlevél a női divat ellen.** Triesztből jelentik: Dr. Karlin trieszti megyéspüspök ma közzétett bőjti pásztorlevelében, amelynek egy templomokban, mint az iskolákban való felolvasását elrendelte, a velencei patriarcha emlékezetes pásztorleveléhez hasonlóan, a modern női divattal foglalkozik. A pásztorlevélnek ez a része így szól:

— Az utóbbi időben sok helyről felhangzik a panasz, hogy különösen a városokban lakó nők annyira hiuk az öltözködésben, hogy a divatnak néhány szabóremeke nemcsak tulságosan lenge, hanem egyszerűen megbotránkozató. Sajnos, napról napra találkozhatunk nőekkel, akikről anélkül, hogy becsületükben akarnánk gázolni, elmondhatjuk, hogy csak azért öltözködnek ilyen feltűnően lenge módon, hogy mások figyelmét magukra vonják. Szeretett keresztények! Ha a női nem vagyoni viszonyaihoz mérten pompásan öltözködik, az nincs az Isten törvénye ellen, csak tisztességes legyen az az öltözködés. És semmi kifogásolni valót nem találok azon, ha a nők a legujabb divat szerint ruházkodnak, de ez a divat aztán le lépje át a tisztesség és tiszteletreméltóság határait. Sajnos azonban, a városokban uralkodó divat olyan, hogy nem az öltözködés főcéljának felel meg, nem az egészségi elveket és a szemérmert tartja szem előtt, hanem az érzéki vágyakat szolgálja. Kedves hiveim! Talán különösnek találják, hogy én önöket erre a dologra figyelmeztetem. De kinek a kötelessége ez, ha nem annak, akit egykor a legfőbb bíró az önök lelkiüdvösségeért szigorú felelősségeért szigorú felelősségre vonni. A legkomolyabban kérem önöket keresztény asszonyok és leányok, ne öltözködjének úgy, hogy azon mások megbotránkozzanak. A kinek érzéke van a tiszteletreméltó és önfelgyelmező élethez, az megért engem és követni is fogja szavaimat, mert úgy érzem, hogy figyelmeztetései teljes összhangban vannak az evangélium tanításaival. Hallgassák csak, mit mond a Megváltó a megbotránkozatásról: „Aki azonban a kisdetek közül, akik bennem hisznek, megbotránkozott, annak jobb volna, ha egy malomkő a nyakára köttetnék és a tenger mélyébe sülyesztetnék. Jaj a botrányokozónak, de százszorosa jaj a botrányokozatónak“.

LÁBADOZÓK

egészségük teljes helyreállítását a Scott féle Emulsió használata által hathatósan elősegíthetik, melyet még az elgyengült gyomor is könnyen felvesz és teljesen megemészt. Meggondolva azt, hogy az egyes alkatrészeknek [mindig egyformán kitűnő minősége a Scott féle Emulsiónak különös tápláló erőt kölcsönöz, könnyen megmagyarázható, hogy használata lábadozás idején miért oly előnyös öregnek és fiatalnak egyaránt. Emellett a Scott féle Emulsió oly izletes, hogy felnőttek és gyermekek szívesen szedik.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszerár utján próbadozót küldünk.

TŐZSDE.

	Feb. 7 zárlat	Mai árf. 11 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	818.25	816.—
Oszták hitelrészvény	623.50	623.—
4%-os koronajáradék	84.35	84.30
Oszt.-magy. államvasut	707.50	707.—
Jelzálogbank	431.50	430.—
Leszámlítóbank	516.—	515.—
Hazai Bank	231.50	290.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	575.50	572.—
Rimamurányi	711.—	709.—
Salgótarjáni	767.—	765.—
Közuti Vasut	623.50	622.—
Városi Villamos	372.—	372.—
Adria	535.—	—
Déli Vasut	113.50	—
Magyar Cukoripar	2845.—	—
Rizsgyár	3800.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.71	11.72
Búza októberre	12.24	12.27
Rozs 1913 áprilisra	10.03	10.08
Rozs októberre	9.73	9.73
Tengeri májusra	7.74	10.78
Tengeri júliusra	7.94	10.98
Zab áprilisra	10.42	10.45
Zab októberre	8.84	8.97
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszták hitelrészvény	623.50	623.—
Magyar hitelrészvény	817.—	817.50
Oszták magyar államvasut	707.—	708.—
Déli Vasut	107.25	116.—
Alpesi	1032.—	1032.—
Skoda	810.50	817.—
Oszt. koronajár.	84.65	—

Fiumei és triezsti értékek:

	Legutóbbi köte- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	350.—
Fiumei Népbank	110.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1450.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1150.—
Orient tengerhajózási társ.	1465.—
Alt. Forgalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	275.50
Navigazione Libera Triest	643.—
Oszták Lloyd	532.50
Stabilimento Tecnico	9800.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	410.50
I. Triezsti Rizsgyár	900.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	397.—
Spalato Portland Cement	410.—
Assicurazioni Generali Nap.	885.—
Riunione Adriatica	3825.—

A nagy katonaszabadítás.

Hogyan leplezték le a bűnösöket.

A katonai ügyosztály vezetőjének, Blazevics Jánosnak a Katnich-féle katonaszabadítási ügygel kapcsolatban történt letartóztatása nagy feltűnést keltett. Napról-napra újabb dolgok derülnek ki erről az ügyről, melynek szála messze ágaznak el s Blazevicsen kívül még mások is kompromittálva vannak. A katonaszabadítókat egy Kamenar Péterné nevű asszony jelentette fel. A sokféle verzió közül felemlítjük azt, amely a Kamenar-ügyről szól. Kamenar Péterné régebben jó barátságban volt Katnich Nicolinnal. Ez több alkalommal anyagi segélyben is részesítette. Kamenar Péternének egyik fia a katonaságnál volt, amikor Katnich Nicolina a „katonaszabadító irodát” megnyitotta, 1000 kor. fejében kimentette őt. 600 koronát azonnal fizetett a katonaszabadításért Kamenarné, de a 400 koronával késett. Ekkor — mint Kamenarné egyik barátja mondja — felszólítás érkezett Blazevichtől a 400 koronás hátralék lefizetésére, mert ellenesetben a felszólítás szerint letartóztatás következett volna. Kamenarné többek tanácsára feljelentést tett s ezzel leplezte a katonaszabadítókat. Azt is beszélik, hogy Kamenarné feljelentésével egyidejűleg több más feljelentés is érkezett s ezek szolgálták a letartóztatás alapját.

Valószínű, hogy Pólában is bűntársai voltak Katnichnének s hir szerint ott le is tartóztattak egyeseket.

Legtöbbet beszélnek egy tengerészletartóztatásáról. Allitól az ez szállította a hamisított bélyegzőket, amelyek segítségével a katonák felmentését kieszközölhették. Ez pedig Blazevich útján történt. Miután a vizsgálat folyamán tisztában lettek azzal, hogy Blazevich részt vett a bűnös munkában, letartóztatták.

x Berlin-szálloda Budapesten. A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a megnyílt a 140 díszesen berendezett szobákkal álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziazi Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címrírás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadójában.

Távirat — Telefon.

Lukács Bécsben.

BUDAPEST, febr. 8. Lukács László miniszterelnök ma este Bécsbe utazik és holnap kihallgatáson jelenik meg ő felsége előtt. Be fogja terjeszteni a kormány javaslatát a budapesti főpolgármesteri állásra vonatkozólag és jelentést tesz a közte és Déry Zoltán között felmerült afférról.

A kihallgatás után Berehtolddal fog Lukács tárgyalni.

A választójogi értekezlet.

BUDAPEST, febr. 8. A választójogi bizottság ma délelőtt féltizenegykor tartotta folytatódó ülését és

Khuen-Héderváry Károly gróf elnök legelsőben is az országos birói egyesületnek a birák és ügyészek passzív választójoga ügyében a bizottsághoz küldött beadványát ismertette.

Bujanovics Gyula a javaslat eredeti szövegével szemben a nemzeti érdekeket hangsúlyozta és helytelenítette, hogy a bizottság előtt levő fontos reformot pártpolitikai szempontból tárgyalják. Soknak tartja a harminc éves korhatárt, amely leginkább a magyar vidékek választóinak lenne hátrányára. Általában a választói jog széles alapon való kiterjesztését követeli.

Teleki József szerint örülni kell a javaslatnak, amely ha nem is abszolút jó, mégis méltányosan teljesíti az ipari jogra vonatkozó követelést. Természetesen csak addig a határig, ameddig az állam és a magyarság szupremáciája érdekében el lehet menni. Beszéde végén annak a véleményének ad kifejezést, hogy a választási aktusnak nyilvánosnak kell lennie és hogy a javaslatnak a titkosságra vonatkozó intézkedése mellőzendő. Utána

Sipeki Sándor és

Krolopp Hugó beszéltek. Az utóbbi a kiscgazdák választójogának a legszélesebb kiterjesztését követelte.

Budapest főpolgármestere.

BUDAPEST, febr. 8. Lukács László miniszterelnök a főváros vezető embereit értekezletre hívta össze, mert tudni kívánja nézetüket Heltai Ferenek főpolgármesterre való jelölése kérdésében.

Változás a haditengerészeti vezetésében.

BÉCS, febr. 8. Néhány nappal ezelőtt azt irták a lapok, hogy Monteuccoli gróf a haditengerészet főparancsnoka megváltik állásától. A tengernagy e hirre állítólag ki-

jelentette, hogy azonnal lemond, mivel 70 éves korát elérte. Ez a korhatár már, mint tudni, hogy Monteuccolinak ez a kijelentése autentikus-e vagy sem. Kérdés egyébként, hogy a király, akinek a főparancsnok kedves embere, nem tartja-e őt vissza.

A tömegsztrájk.

BUDAPEST, febr. 8. Az egyetemi hallgatók az este ülést tartottak, melyen elhatározták, hogy a szociálisták mozgalmához csatlakoznak, egy napos sztrájkot rendeznek ők is és a munkások gyermekeit támogatni fogják.

Haditengerészetünk rendelkezései.

KIEL, febr. 8. Az osztrák-magyar haditengerészet vezetősége öt tengeralattjárót rendelt meg a Germania hajógyárnál.

Elítélt gyilkos.

SZEGED, febr. 8. A szegedi esküdtszérség ma tárgyalta Megyeri Józsefnek és 2 unokájának bűnyűjét, akik múlt évi február 12-én agyonverték Molnár András 73 éves csongrádi gazdát. Az 52 éves Megyerit 3 évi fegyházra ítélték, a két unokát felmentették.

Orosz-török nagykövetség tanácskozása.

PARIS, febr. 8. Az orosz és török nagykövetség között tegnap tanácskozás volt a legújabb bolgár győzelmek ügyében, amelyek a Dardanellák-kérdését is aktuálissá teszik.

Szkutari ostroma.

BÉCS, febr. 8. A Neues Wiener Tagblatt-nak jelentik Podgoricából: Skutarit az este minden oldalról bombázták. Az ostrom éjjelleg tartott. Mikor a török ágyúk is megszólaltak, a szerbek kénytelen voltak visszavonulni, mert a török golyók szörnyű rombolást vittek véghez soraikban.

CETTINJÉ, febr. 8. Az egyesült szerb és montenegrói csapatok tegnap Nikita király vezérlete mellett megkezdték Szkutari és Tarabos ostromát és egész sötétség beálltaig ágyúzták. A törökök bombái elpusztítottak egy montenegrói ütöget. Az egyesült seregek tüzerése egyébként ma kezdte meg a rendkívüli módon megerősített és felszerelt török várak ellen az általános nagy rohamot, amelynek Tarabos és Szkutari valószínűleg nem soká tud ellenállani.

Nem sikerült esel.

SZOFIA, febr. 8. Csatlalozásánál a törökök kísérletet tettek arra, hogy megkerüljék a bolgár hadállásokat, de súlyos veszteségekkel visszaverettek.

Drinápoly ostroma.

SZOFIA, febr. 8. Drinápoly ostroma egész éjjel szakadatlanul tartott. Közélebbi részletek hiányoznak.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. Sukri pasa jelenti, hogy a vár még hetekig bírja az ostromot, mert élelem van elég.

A török flotta.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. A török flotta Haida pasa vezetésével a Fekete tengerre indult azzal a parancssal, hogy támadja meg a bolgár kikötőket.

Uj hadosztály.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. Enver bey a megbízhatóbb katonákból két új hadosztályt állít fel. Ezeknek ő maga fog az élére állani.

Tifusz a török hadifoglyok között.

BELGRÁD, febr. 8. A Politika jelentése szerint a Njegostinban, Kragujevácon és Klajgicaron levő török hadifoglyok között tifusz keletkezett.

A bolgár kormány nem tárgyal.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. A nagyjövetelek tegnap tudatták a portával, hogy a nagyhatalmak békés fáradozásai Szófiában eredménytelenek voltak, a bolgár kormány hallani sem akar a béketárgyalásokról a legutolsó török engedmények alapján. Azok a bizalmas tárgyalások sem vezettek eredményre, amelyeket a nagyvezér legutóbb a csatlalásai táborban a bolgár fővezérrel folytatott és Mahmud Sefket pasa már tegnap vissza is tért. A kettős kudarc ellenére is remélik itt, hogy a nagyhatalmak mégis célt fognak érni, mert Konstantinápolyban mindenki a béke után sóvárog.

Kiutasított külföldi hírlapírók.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. Egy ma reggeli lap közli, hogy a rendőrhatalóság kiutasította a külföldi lapok tudósítóit, mert tendenciózus híreket küldtek.

Kormányválság (?)

KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. Mindenfelé, komoly politikai körökben is azt hiszik, hogy Mahmud Sefket basa lemond a nagyvezérségről. Más verzió csak arról tud, hogy részleges kormányválság lesz, mivel a kabinetben nincs meg az egyetértés.

Eladják a szultán koronájának drágaköveit
KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. A török kormány sehol sem tud kincstári követények ellenében előleget kapni. Az ottmáni bank is visszautasította a kormány ajánlatát. Az agrárbanknál nagyobb összeget vett fel az árvaalap elzárásának ellenében. Mennyiben felenek meg a lapoknak azok a hírei, mintha a török császári koronának drágaköveit és ékszereit egy amerikai szindikátusnak akarnák eladni, arról egyelőre semmit sem lehet tudni.

Ötezer török halott és sebesült.

LONDON, febr. 8. A Daily Newsnak jelentik Konstantinápolyból: A bolgár sereg feltartózatlanul nyomul tovább dél felé a Gallipoli félszigeten. Tegnap heves küzdelem árán a bolgárok elfoglalták Buhairt. Az ütközetben ötezer török katona esett el.

Törökök előnyomulása.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. A csatlalásai sereg a bolgárok által elhagyott hadállásukban nyomult előre.

Béketárgyalások.

PARIS, febr. 8. A Matin arról értesül, hogy a hadakozó felek újabb tárgyalásokba bocsátkoztak és valószínű, hogy a békét 2-3 nap alatt nyélbe ütjük, mert a most folyó háboru tulajdonképpen már nem is háboru, hanem agónia. A hadakozó felek mindegyike tudja a másiktól, hogy szívesen hagyja abba a vérontást, épp ezért biznak a béke létrejöttében.

A gallipoli-i ütközet.

SZOFIA, febr. 8. Az ütközetben a török flotta is részt vett, de tüzelésre a bolgár seregben nem okozott kárt.

BERLIN, febr. 8. Mikor a bolgár lovaság támadott, a török seregben leirhatatlan pánik támadt. A törökök veszteségét 15 ezer emberre becsülik.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 8. 30 ezer emberből álló török sereg Csatlalásból Gallipoliba ment.

Kopott vagy kifakult angol **bőrbutort** bármely színre újra **átfestek**. Szintartósságért kezeskedem. **EISLER S.** kárpitos
Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

Uj házban

tág üzlethelyiségek kiadó.
Az állomás közelében lévő, irodának, üzletnek, raktárnak nagyon alkalmasak.
I. Dubravčić Via Petrarca 6. a dohánygyár mögött.

Tengeri fürdő Lusinpiccio Cigale Strand-Hostel és Bellevue penzió**- Cigale -**

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Intelligens német kisasszony, ki legjobb bécsi referenciákkal rendelkezik, házvezetőnőnek, társalkodónőnek, vagy ápolónőnek ajánlkozik. Szíves megkeresések: Zaller, Via F. Petrarca 14.

Magyar vendéglő**FIUME**

Riva Szápary 6. Telefon 11-49 szám.
Elismert kitűnő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt köbányai sör.

Minden magyar itt találkozik!
Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.**Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.**

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattaróig csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösek közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyiszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Roma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés a zonnai és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

KÖZGAZDASÁG.

A tengerészeti parancsnokság külföldi rendelései. Megirtuk, hogy a tengerészeti parancsnokság 23 millió korona értékben külföldön rendelt tenger alatt járó hajót és uszó dokkot. A tengerészeti parancsnokságnak ez az eljárása nem csak Magyarországon, de Ausztriában is élénk feltűnést és megütközést keltett, mert a haditengerészeti parancsnoksága eltért a delegációk határozatától, mert ott csak az anyagbeszerzésről van szó, amelyet — ha a kartelek árai túl magasak lennének, külföldön is vásárolhat a hadvezetőség. Az osztrák ipartanács nemcsakára foglalkozik is ezzel az ügyvel, mert az osztrák ipar érdekeit is sérti a tengerészeti parancsnokság ezen eljárása s különösen az uszó dokknak Németországban történt megrendelése miatt demonstrál. Az uszó dokkok építésére a fumei Danubius-hajógyár is vállalkozott, amde az ő ajánlata 4 millió koronával drágább volt, mint a külföldi ajánlat, aztán egy trieszti cég tett ajánlatot, s a trieszti és külföldi cég ajánlata között már csak 1 és egynegyed millió korona volt a különbség, de a hadvezetőség ezt sem fogadta el, sőt a későbbi módosított ajánlatot sem, noha az osztrák kereskedelmi minisztérium is kardoskodott a trieszti cég ajánlata mellett; mikor pedig a trieszti cég a német cégnek ajánlatával teljesen egyenlő ajánlatot nyújtott be, a tengerészeti parancsnokság megrendelte Németországban az uszó dokkot.

Uj hajógyár Ausztriában. Az osztrák kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy Trieszt mellett egy új nagy hajógyártelepet létesít. Az új hajógyár részére a kormány javaslatba hozta a parlamentben az osztrák Lloyd régi arzenáljának megvételét, melyet azután nagy befektetéssel egy hatalmas modern gyárrá fejlesztenének. A parlamenti bizottság a közelmúltban foglalkozott a kormány javaslatával és elhatározta, hogy az arzenált nem veszi meg, hanem Trieszt mellett egészen új hajógyárt létesíti.

Az amerikai horvátok — hazájukért
A Hrvatska jelenti, hogy az amerikai Hrv. Narodna Zajednica (Horvát nemzeti társulat) 27,000 koronát küldött Zágrábba a múlt héten jótékony és politikai célra.

Az amerikai Egyesült-Államokba való bevándorlás korlátozása. Az amerikaiakat is foglalkoztatja már a bevándorlás kérdése, mely oda fejlődött, hogy az amerikai benszülöttek érzik gazdasági hátrányát a nagymérvű bevándorlásnak. A kormány törvényjavaslatot is készített a bevándorlás ellen, melynek főbb pontjai a következők: 1. E javaslat elfogadásától számított négy hónapi idő elteltével az Egyesült-Államok partjára tizenhat éves koron felül csak olyan egészséges egyén bocsátható, aki vagy angol, vagy valami más fehér fajbeli nép nyelvén olvasni tud. Minden bevándorló, vagy már az Egyesült-Államok területén lakó bevándorlott kihozhatja anyját, vagy apját akkor is, ha ez nem tud olvasni, de ha még nem töltötte be 55-ik életévét. Ugyanez vonatkozik nagyszülőire, özvegy vagy még férjnél nem levő leányára. 2. A Secretary of Commerce and Labor apró nyomtatott papírszeleteket készített elő minden nép nyelvén, mindegyik papírszeleten harmincnél nem kevesebb és negyvennél nem több szónak kell néhány mondatot alkotni. Mindegyik bevándorló maga jelöli ki a nyelvet, amelyen Ellis Islandon olvasni akar. Vigyázni kell arra, hogy két ugyanazon hajóval érkező bevándorló ugyanazt a cédulát ne kaphassa meg. 3. E rendszabály alól kivételnek mindazok, akik megbiznyítják a Secretary of Commerce and Labor hivatalos küldöttjeit, hogy vallási ül-

dőzés miatt kellett hazéjukat elhagyniok, vagy akik csak átutaznak az Egyesült-Al-lamok területén.

— **Fiume áru- és hajóforgalma.** A fiu-me-i kikötőbe tengeren érkezett áruk mennyisége 1912. év december havában 824.818 métermázsát és 109 darabot, az onnan elszállított áruké pedig 1,273.567 métermázsát és 10 darabot tett. A behozatal az előző év ugyanezen hónapjához képest 80.825 métermázsával, a kivitel pedig 614.730 métermázsával emelkedett. A kivitel rendkívüli arányu emelkedését tulnyomó részben a nyers cukor és a homok- és kristálycukor exportjának erős növekedése okozta. Az egész 1912. évben Fiuméba tengeren behozott áruk mennyisége 8,648.622, az elszállítottaké pedig 11,113.857 métermázsá volt. Az előző évhez képest a behozatal 946 ezer métermázsával, a kivitel pedig 2 millió 599 ezer métermázsával emelkedett.

— **A szerbek pótvámok szednek új területeken.** Rómából táviratozzák: A Stefani-ügynökség durazzói jelentése szerint a szerb hatóságok előzetes bejelentés nélkül 11 százalékos pótvámot vetettek ki a behozott árukra. A tekintetbe jövő áruk a következők: só, petróleum, gyufa alkohol, cigarettapapír, cukor, kávé, csokoládé, olajbogyónedv, palackozott bor, sör, likőresszen-cia. A vámok a cikkek megfelelően métermázsánként 17.60 frankos minimális és 281 frankos maximális vám között variálnak. Miután a vámtételek csak az importált árukra vonatkoznak és az eddigi tételek lényeges emelését jelentik, emiatt a mohamedán lakosság körében nagy elégedetlenség vehető észre.

— **A hajóstársaságok versengése.** Az Austro-Americana és a Canada-Pacific társaság között a magyar kivándorlók szállítása körül kitört háboruságnak — mint legutóbbi erre vonatkozó közleményünkben megírtuk — az lesz az eredménye, hogy a Canadian a trieszt—kanadai vonalon a fedélközi menetdíjakat 140 koronáról 120 koronára redukálta. Ez viszont maga után vonta azt, hogy a nagy európai kikötőkből Kanadába induló hajókon mindenütt leszállították a menetjegyek árát. Hamburgból táviratozzák ugyanis, hogy a Pool, — melynek érdekkörébe az Austro-Americana is tartozik — gyors választ adott a Canada-Pacific-nek arra az intézkedésére, melylyel 140-ről 120-ra szállította le a fedélközi jegyek árát. Ők is redukálták 120 márkára a jegyek árát az összes hajókon, melyek Hamburg, Bréma, Antwerpen és Rotterdam kikötőkből Canada felé indulnak. Azonkívül azt is elhatározták, hogy a hajóik nem fognak kikötni azokon a helyeken, amelyek egyttal a Canada-Pacific vasutainak végállomásai.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3

Hetenként háromszor
uj, fényes műsor!

Quarnero kávéház Abbaziában

Az előkelő világ találkozóhelye.

Minden délután első- rangú hangverseny.

Estéknként hangversenyek, táncmulat-ságok, kinematograf előadások, tombolák kabaret előadások stb.

APOLLO SZÍNHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville
és az Imperial szálló közötti utcában).

Február 1-étől 15-éig
naponta este fél kilenc órakor.

Szenzációs

világváros műsor.

Előadás után kabaré
szabad bemenettel.

A székesfőváros tattersall és lóvásártelep lóvásárainak Programmja 1913. évben.

- I. Országos lóvásárok** március 16, 17, június 1, 2, augusztus 24 és 25 november 9 és 10.
- II. Luxuslóvásárok** március 29-től április 2-ig, április 26-től 30-ig szeptember 27-től október 1-ig.
- III. Igáslóvásárok** február 22-26-ig. és október 18-22-ig.
- IV. Ménlóvásár** október 9-11-ig.
- V. Állami ménesintézetilóvak árverése** október hó 3-án.

Az országos vásár és a többivásárokról magyar és német nyelven írott részletes katalógus jelenik meg, mely kívánatra bérmentve megküldetik.

A fő és székvárosi tattersall és lóvásár igazgatósága
Budapest Kerepesi ut 7.

Kisasszony

ki a könyvelésben jártas, a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, gyors- és gépirásban gyakorlott, helybeli részvénytársasághoz azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „A Tengerpart” címére kéretnek.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

CIRKVENICA

Szálloda HORVÁTH Étterem

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Fiatalemler

építési irodába másolónak
ajánlkozik

és esetleg külső munkára is megy. Rönke
Rezső Via del Trieste 23. I. emelet.

HÁROM SZOBÁS LAKÁS

uj házban azonnal kiadó, konyhával, cseléd-szobával, fürdőszobával. Mosókonyha a házban, pincehelyiség fa és szénre. Villanyvilágítás, 2 erkély. tengeri kilátással. Cím:
Belvedere 5. szám.

TUBERIN
ÖRKENY

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelenné léteső meghülés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekszünk idejekorán alejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghülésből eredő köhögés, rekedtség, megfázás, nehézlégzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitámasztásáért az orvos előírt gyógyszert **TUBERIN** Mindenütt kapható. Egy üveg ára 3 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétel az egyedüli forgalmazóból:

Diana-gyógyszertár, Budapest, Károly-körút 5. szám

Igyék naponta 1-2 palaczk
Dupla-malátasört

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőződe” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél: igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szakteknintély.

Kapható:

Frisztöltési palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimerve minden előkelő étteremben.

LEDERER PENZIO ABBAZIA

Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő visontai és mátrahegyaljai **fehér rizling** és **vörös borokat**, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjét 80 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 1 koronáért,

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápáry 16.

Le:kisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.

Használt és új butort

veszek és eladok.

Meghívásra házhoz is jövök.

HERSKOVITS S. butorkerekedőnél

Via G. Parini 6. szám.

! 500 koronát !

fizetek Önnek, ha az én gyökér-irtó „Ria” kenőcsöm tyukszemét, bibircsét és szarubőrét 3 napon belül fájdalom nélkül el nem tünteti. Egy tégely ára jótálló levél kíséretében 1 Kor.

Kemény, Kassa 1 postafiók 12 940.

Trieszt a pályaudvarral szemben

„Alla Stazione” étterem

A bpésti háziezred tisztikarának és a trieszti magyarságnak találkozóhelye.

Kitűnő konyha. - Mindenkor friss sör. Olcsó árak.

Tulajd. Andriancich Ant.

a fiumei Deák szálló volt apartás

Elsőrendű minőségű, pontos schaffhauseni-, Omega-, Zenith- és Glashütte-órák, arany, ezüst és acélban, leggazdagabb választékban, olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5.

Fiók Abbáziában

18 éven felüli, tisztességes
ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

Fiatal magyar szolgát

40-50 korona havi fizetéssel felvesz „A Tengerpart” kiadóhivatala.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy étterem.

—= Teljes penzió napi 10 liráért. =—

VENEZIA

HOTEL PENSION VENIER

San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2 1/2 lirától, teljes ellátás napi 8 lirától feljebb. Német

kiszolgálás.

Amerikai rendszerű, szájpadiás nélküli

műfogakat

és fogsorokat kautschukból, aranyból és platinából, aranyhidakat és fogkoronákat készít, valamint 2-3 óra alatt mindennemű javítást eszközöl. Gyors és szolid kivitel.

TOPICS MILAN,

fogtechnikus.

Fiume, Via del Porto 8., II.

Betegápolás

Az összes gyógykezelési eszközök, n. m. sérvkötők, haskötők, gummigörcsér-harinyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TSA R.-T. cégnél

ALAPITTATOTT 1856. Telef. 958.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám

szerezhető be.

Most megjelent legújabb képes árjegyzéket kívánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Hotel „Vinodol”
CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzio

I Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

Ujjonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

ÓH JAJ!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

ÉLJEN!

és elnyájkódás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLAI

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 Kor.

Próbadohoz 50 fill.

Kapható gyógyszárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I.

Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Fiume és Sussak minden gyógyszerárán és drogeriájában.

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Eggermellpasztilla csakh-amar meggyógyított!

Önsegélyző népbank

mini Szövetkezet.

II.-ik Évfársulatát

1913. január 1.-ével megnyitotta és belépésre hívja fel az érdeklődőket.

A takarékoskodásnak ez a legpraktikusabb módja, különösen ajánlható kereskedőknek, tisztviselőknek és kisiparosoknak.

OLCSÓ HITEL, kedvező visszafizetési feltételek. Az adósok az üzleteredményben szintén részesednek.

Behajtja és leszámolja tagjainak követeléseit.

Tagság üzletrészenként heti egy korona befizetés.

Múlt évi működésének első évfolyamában a jegyzett quoták száma a 2000-et meghaladta.

Bővebb felvilágosítást ad a szövetkezet helyiségeiben Viale Francesco Deák 2. sz. naponként 4 és 6 között délután.

Villa Sans Souci

Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen ujonnan berendezve. Uj tulajdonos Finom bécsi konyha.

Renko Ferenc Kávéháza

ABBAZIA, a Tommasich Fürdőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rumimal	40 „
Üveg sör	40 „
1 liter bor	1.20 „
Tej	24 „

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordírral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	"	K 14.—	"
200x300	"	K 17.—	"

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, káld- és ebédlőszobák lefedésére m²-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk.
Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume

CORSO 6.

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Személyszállítás Triesztből-Newyorkba:
Eugenia gőzessel február 1-én; Oceania gőzessel február 8-án; Alice gőzessel február 22-én.

Teherszállítás Triesztből-Philadelphiába:
Erodiade gőzessel február 15-én; Federica gőzessel február 20-án; Marianne gőzessel február 29-én.

Teherszállítás Trieszt-Havanna-Neworleánsba.

Alberta gőzessel február 25 vagy 28-án Patras, Almeida, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos Ayresbe Atlanta személyszállító gőzessel február 12-én; Francesca személyszállító gőzessel február 20-án.

Nápoly, Barcellona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe; Laura szem. száll. gőzös febr. 13-án.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

ABBZIA

: Hotel, Penzió és Caffè-Restaurant :

„TRAUBE“

Árnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye.

ABBZIA

CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ

Fénylázden berendezett kávétermek. Külön játék és billiard szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők.

Számos látogatást kér
WAGNER RICHARD, tulajdonos

Egy koronás heti részletre

mindennemű vászon, kézmű, függöny, kép, képeret és tükörárú. Levelezőlap hívásra megbízottam házhoz jön. Weisz Márk
Telef. 15-56. Fiume, Via Carducci 16. III.

LOVRANA LEGOLCSÓBB és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“ („Zur schönen Kärntnerin“)

Kawa-Santal-Kapszulák kítűnő szer húgycsőfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció ezzel egyidejűleg használva. Orvosilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiának vagy nőnek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezessék.

Universal-Fluid felülmulthatatlan hatású testszaggatásoknál, reuma-, csuszfej-, fogfájásnál és bőrvizketegségnek. 1 próba üveg 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszertára a „Kereszt“-hez, Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30. Viszontelárusítók jól fizetve.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Triesztből Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Carducci 12, II. em. Telefon 11-99.

Magyarok!!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni, vagy frissen csapolt kőbányai sör, aki jó magyaros ebédet és vacsorát akar enni az siessen

Misics András vendéglője
Via Francesco Petrarca 6.
Ejjele 2 óráig nyitva.

TÓTH JANOS

Magyar vendéglője a legolcsóbb Fiumében.
Via Alessandro Manzoni 10.
Kőbányai polgári sör.
Magyar és dalmát bor

Ha egészségét félti

„ADRIA“ savanyu vizet igyék, mely igen olcsó és kristálytisza. Bakteriamentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatású.
Mindenhol kapható!
Töltőtelep ABBZIA Friedrichshol.

LOVRANA

„Adria“ kávéház

Nagy strandterrasse, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbaizából hajón és villamoson kellemes kirándulás.
Tulajdonos: Glück Alfonz a Quarnero kávéháznak sok éven át volt igazgatója.

„Commercio“ kávéház

— Fiume, Piazza del Commercio 4 —
Ujjonnan berendezve.
Kítűnő kávéházi italok -- Éjjel nyitva.
Naponta éjjeli 2 óráig elsőrendű bácskai tamburás hangverseny.

ROSENBERGER B.

és Testvére butorrtára
Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.